

om Ministeren var klar over, at de 15 Mill. Kr.s Takstnedsættelse hverken vil medføre noget mærkbart Fald i Priser, altsaa nogen Virkning i Retning af Parikronens Respektering, eller nogen mærkbar Forøgelse af Beskæftigelsesgraden. Jeg gaar ud fra, at den højtærede Minister maa være paa det rene hermed, thi omkring Halvdelen af Takstnedsættelsen tilfalder Landbruget, hvis Priser jo som bekendt er Verdensmarkedets, og som er fuldt beskæftiget, hvis Beskæftigelsesgrad i hvert Fald afhænger af Efterspørgselen i Udlandet og altsaa ikke ændres herved. Det drejer sig altsaa her om et Statstilskud til Landbruget, for hvilket der intet ydes til Gengæld, altsaa samfundsmæssigt set en Gave til de Landbrugere, der benytter Statsbanerne. Hvis man vil sige, at Landbruget ogsaa trænger meget haardt til et saadant Tilskud, saa stærkt som Kroneparitetten har ramt Landbrugsprodukternes Priser, skal jeg ikke modsige dette, men jeg vil blot hævde, at et saadant Tilskud ikke bør gives paa Statsbanernes Budget, men paa Landbrugsministeriets Konto sammen med de øvrige Tilskud til Landbruget. Jeg tror, at de konservative Medlemmer af Jernbanaadet er fremkommet med lignende — efter min Mening rigtige — Betragtninger.

For den anden Halvdels Vedkommende, som ikke falder paa Landbrugsprodukterne, vil den højtærede Minister sikkert, hvis han fortsætter de Undersøgelser, jeg som Minister anstillede herom, komme til det Resultat, at Virkningen her er saa godt som umærkelig for Erhvervslivet. Min Undersøgelse viste bl. a., at en Nedsættelse af f. Eks. Statens Kulfragter for den Industri, hvor den har størst Betydning, Teglværksindustrien, vilde medføre en Besparelse for denne af 10 Ø. pr. 1 000 Sten, hvilket vil betyde en Besparelse af 2 Kr. 20 Ø. ved Bygningen af et mindre Hus. Det vil sige, at man her berøver Statsbanerne ca. 15 Mill. Kr. i Indtægt uden samfundsmæssig set at faa synderligt derfor.

Men nu kommer imidlertid det vigtigste Spørgsmaal, som jeg ved den paagældende Lejlighed rejste, nemlig det, om den højtærede Minister er paa det rene med, at med denne Takstnedsættelse lader Regering og Rigsdag det Forrentningskrav falde, som de samme Myndigheder enstemmigt stillede til Statsbanerne i 1925, ikke midlertidigt eller foreløbigt under en Krisetid, men definitivt og permanent — herom er der ingen Tvivl. Rigsdagen sagde i 1925, at Banerne burde bæres af deres egne Indtægter, hvilket forudsætter, at Tak-

terne til enhver Tid er af en saadan Højde, at dette kan ske. Partiet Venstre var for sit Vedkommende i 1925 saa stærkt inde paa denne Tanke, at man i Stedet for Lovens Maksimaltakster ønskede Normaltakster indført, som man til enhver Tid om fornødent kunde komme op over, for derved til hyer Tid at kunne fastholde Forrentningsprincippet. Den nuværende højtærede Handelsminister, Hr. Slesbager, var som Venstres Ordfører meget ivrig for denne Tanke, og den frafaldtes først overfor Statsbanernes Udtalelse om, at man med de foreslaede Takster som Maksimaltakster ogsaa maatte kunne naa Forrentning, efterhaanden som Prisniveauet faldt.

I Parentes bemærket kunde jeg derfor give den højtærede Finansminister N. Neergaard Tilslutning, naar han sidste Efteraar udtalte, at man i Krisetider nok kunde se bort fra Forrentning, idet jeg ellers paa det Tidspunkt for længst burde have forsøgt en Takstforhøjelse; thi Statsbanerne havde i 1925—26 haft et Underskud paa 29 Mill. Kr. eller 9 Mill. Kr., naar man saa bort fra Forrentningen, og jeg kunde lige saa lidt som han anse en Takstforhøjelse midt under Erhvervskrisen og med et dalende Prisniveau, for at gennemføre Rigsdagens Beslutning om Forrentningskravet, for rimelig. Derimod maatte Konsekvensen af Rigsdagens Beslutning af 1925 være, at man under et synkende Prisniveau fastholder Taksterne i det Omfang, det er gør ligt for at bevare og fastholde Trafikken, saa at man i kommende normale Tider med normal Trafik kunde forvente Forrentningskravet opfyldt.

Den bedste Vurdering af, hvorledes disse Takster burde ligge, kunde da kun blive en Sammenligning med saadanne andre Lande, hvis Valuta i længere Tid har været i Ro, og hvis Prisniveau er faldet ned paa et lavere Leje end hos os, Lande, som er vore naturlige Konkurrenter i Erhvervslivet, og som opretholder og under hele deres Valutasanering har opretholdt Forrentningskravet til deres Baner. Stort længere ned end til disse Landes Jernbanelakster maatte det selvsagt være farligt at komme, naar Forrentningskravet var Endemaalet, og det danske Erhvervsliv kunde heller ikke med Rimelighed kræve lavere Takster, end Erhvervslivet i disse Lande maatte betale.

Jeg har i Efteraaret her i Folketinget meget indgaaende gjort Rede for denne Sammenlignings Resultat. De Lande, Sammenligningen gjaldt, var Sverige, Tyskland og England. Det viste sig, at vore Personlakster overalt var de laveste, naar man